

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Auteur

[Redacted]

TER BESLISSING

Datum

3 november 2022

Kenmerk

DGA-DAD / 22525328

Bhm: 22539190

Kopie aan

Bijlage(n)

8

nota

Verzamelbrief Dierenwelzijn voorafgaand aan
debat "Dieren in de veehouderij" 10 november
2022

Parafenroute

[Redacted signature area]

Aanleiding

Op 10 november 2022 staat het commissiedebat "Dieren in de veehouderij" gepland. U ontvangt hierbij de verzamelbrief over dierenwelzijn van dieren in de veehouderij, die u voor het debat naar de Tweede Kamer kunt sturen. Met deze brief informeert u de Tweede Kamer over de voortgang van een aantal dierenwelzijnsonderwerpen, waar relevant gekoppeld aan moties en toezeggingen.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd bijgevoegde brief met bijlagen te versturen voorafgaand aan het commissiedebat "Dieren in de veehouderij".

Kernpunten

- U behandelt achtereenvolgens de volgende onderwerpen: stand van zaken amendementen Wet dieren; advies over verbod op het doden van eendagshaantjes (met bijlage 1: rapport over de ethische aspecten, bijlage 2: rapport over de technische aspecten bij (een verbod op) het doden van eendagshaantjes, en bijlage 3: advies van de Stuurgroep eendagshaantjes); grote grazers in Nederlandse natuurgebieden (met bijlage 4: NVWA rapport "Resultaten van het onderzoek naar het aantal runderen en paarden en uitgeoefende NVWA-controles in Nederlandse natuurgebieden"); een monitor- en benchmarkstelsel voor jonge dieren (met bijlage 5: plan van de Autoriteit Diergeneesmiddelen (SDa) voor de ontwikkeling van een diersoortspecifieke systematiek voor de zorg voor jonge dieren); adviezen van de European Food Safety Authority (EFSA) over dierenwelzijn en transport; update en voortgang plan van aanpak hittestress bij landbouwhuisdieren; voortgang NVWA inzet op transportwaardigheid en kwaliteitssysteem RundNL; update praktijkonderzoek slachtsnelheid; voortgang wetsvoorstel cameratoezicht in slachthuizen en verzamelcentra; advies over "toepassing sensortechnologie dierenwelzijn"

slachthuizen" van Bureau Risicobeoordeling & Onderzoek (BuRO) van de NVWA (bijgestuurd als bijlage 6, evenals de managementreactie van de IG-NVWA op dit advies in bijlage 7); voortgang herziening van het NVWA algemeen interventiebeleid en de procedure verscherpt toezicht voor slachterijen, en ten slotte arbeidsomstandigheden in de slachthuizen

- De meeste passages uit bijgevoegde brief spreken voor zich. Een aantal onderwerpen wordt in deze nota nader toegelicht.
- De volgende toezeggingen en motie doet u met het versturen van deze brief af:
 - Toezegging aan lid Vestering (PvdD) om de Kamer te informeren over de stand van zaken van de drie door haar ingediende amendementen tijdens de wetsbehandeling van de wijziging wet dieren in verband met de nieuwe Europese diergezondheidsverordening. (Kenmerk 2022D44068)
 - Motie Beckerman en Boswijk over onderzoeken hoe en wanneer er een verbod kan komen op doden van ééndagshaantjes (Kamerstuk 28 286, nr. 1196).
 - Toezegging aan het lid Eppink (JA21) om de Kamer middels een rapportage te informeren over de inzet van grote grazers in Nederlandse natuurgebieden en het (NVWA-)toezicht op deze dieren (Aanhangsel van de handelingen, vergaderjaar 2020-2021, nr. 3928).
 - Toezegging aan lid Graus (PVV) om de Kamer te informeren over de voortgang van het overleg met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en Provincies over schuilstallen (Kamerstuk 33 835, nr. 200)
 - Toezegging aan lid de Groot over het kwaliteitssysteem RundNL en de rol van slachtsector hierin (Kamerstuk 33 835, nr. 200).

Toelichting

Verbod op het doden van eendagshaantjes

- Concluderend adviseert de Stuurgroep eendagshaantjes op dit moment nog geen verbod in te stellen, maar eerst in te zetten op andere methodes met als doel een vermindering van het aantal dode eendagshaantjes én de genoemde belemmeringen uit het technische rapport weg te nemen.
- De motie van Boswijk en Beckerman (Kamerstuk 28 286, nr. 1196) stelt dat een verbod goed moet zijn voor 'dier, boer en consument'. De stuurgroep heeft daar zelf "milieu" aan toegevoegd. Op dit moment wordt het door de stuurgroep niet wenselijk geacht een verbod in te stellen, zonder dat er tijd is om de belemmeringen en ongewenste neveneffecten te kunnen aanpakken. Vanuit Directie Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn onderstrepen wij dat.
- Tegelijkertijd noemt het advies wel als een stok achter de deur het gelijktijdig voorbereiden van wetgeving én de evaluatie in 2026. Mocht dan blijken dat de doelstelling niet is behaald en de sectorpartijen zich niet hebben ingezet zoals van hen verlangd kan worden, komt er alsnog een verbod. Dan geldt een overgangstermijn van 2 jaar.
- Als het doel is behaald zal bij de evaluatie ook gekeken worden naar eventuele vervolgstappen (niet zijnde een verbod) om de daling (mogelijk) verder door te zetten.
- Wanneer het doel niet is bereikt, maar de sectorpartijen zich wél voldoende hebben ingezet (dit wordt gedefinieerd in het plan van aanpak), dient bij de evaluatie te blijken of de nadelen van een verbod voldoende zijn afgenomen.

Het is immers onwenselijk dan alsnog een verbod in te stellen, terwijl de nadelen die nu een reden zijn om niet tot een verbod over te gaan dan nog steeds gelden.

EFSA adviezen dierenwelzijn tijdens transport

- Naar deze adviezen is meermaals verwezen door uw voorgangers, onder andere in debatten met de Tweede Kamer. U wordt tijdens het aanstaande debat op 10 november naar verwachting gevraagd naar wat u met deze adviezen doet.
- De wenselijkheid en mogelijkheden om vooruitlopend op de aanpassing van de Europese regels de EFSA adviezen over te nemen, verschilt per onderwerp. Dit vergt een zorgvuldige analyse en afstemming tussen wetgever en toezichthouder, die op dit moment plaatsvindt.
- Sectoren kunnen diverse adviezen natuurlijk nu al toepassen in de praktijk. Ze kunnen worden verwerkt in hun sectorplannen/protocollen en goede praktijken. De adviezen worden meegenomen in de gesprekken over dierwaardige veehouderij.

Slachtsnelheid, praktijktoets

- Het rapport over de praktijktoets is naar verwachting half november gereed en zal dan u worden voorgelegd om met een korte beleidsreactie naar de Kamer te sturen.
- Op basis van dat rapport zal overleg starten met de NVWA en belanghebbenden (bedrijfsleven, kennisinstellingen en NGO's) om tot een nieuw toetsingskader voor aanvragen tot verhoging van slachtsnelheid te komen. Het is lastig in te schatten hoe lang het duurt voordat dit nieuwe toetsingskader gereed is. Dit proces moet zorgvuldig en in goede afstemming plaatsvinden.
- Verhoging van de slachtsnelheid houdt veelal ook intensivering van NVWA toezicht in. Door krapte van personeel kan de NVWA dit niet altijd leveren. Ook KDS kampt met krapte in personeel. Deze factor moet worden meegenomen bij het opstellen van het toetsingskader.

Verplicht cameratoezicht slachthuizen en verzamelcentra

- Er wordt momenteel hard gewerkt aan dit wetsvoorstel en een eerste conceptversie is al geconsulteerd middels internetconsultatie. Tijdens het werk aan het wetsvoorstel is echter duidelijk geworden dat het voornemen, zoals door uw voorganger aan de Kamer gemeld, om een wetsvoorstel voorjaar 2023 bij de Kamer in te dienen niet haalbaar is.
- Dit komt doordat het wetsvoorstel niet uitsluitend het huidige (vrijwillige) cameratoezicht verplicht moet gaan stellen, maar er ook aanvullende complexere zaken meegenomen moeten worden, zoals het eventueel real time of op afstand bekijken van de beelden.
- Tevens is besloten om, in tegenstelling tot de meeste wetgevingstrajecten, de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) waarin de wetvoorschriften geconcretiseerd worden, gelijktijdig met het Wetsvoorstel uit te werken. Dit omdat het nodig is om in een vroeg stadium zo concreet mogelijk te maken wat nieuwe verplichtingen gaan inhouden. Dit gelijktijdig uitwerken maakt wel dat het uitwerken van wetsvoorstel zelf ook langer duurt. U kunt het wetsvoorstel naar verwachting begin 2024 indienen bij de Tweede Kamer.